

GROENLINKS
groningen stad

jaargang 18 - nummer 1 - september 2007

GROENE KLINKER

**GRENZENLOOS
AFGHANISTAN**

**MOET HET NOG
VRIJZINNIGER?**

**DE NIEUWE
OLIECRISIS**

**TWEE MAAL OVER HET
NATUURMUSEUM**

“Het is weer voorbij, die mooie zomer...” Nou ja, mooi? Het mooie weer wilde maar niet echt op gang komen dit jaar. Het geklaag was niet van de lucht. Hoewel ik nog altijd liever halfbewolkt en 23 graden heb dan volle zon en plus dertig, want dan verbrandt mijn lichte huid geheid tijdens m’n favoriete bezigheid: lange wandeltochten maken. Want dat is in mijn ogen nog steeds de beste manier om met de Nederlandse natuur in aanraking te komen.

Natuur vind ik ‘lastig’ voor een museum, je hangt het niet zomaar als een schilderij aan de muur met een bordje ernaast. Ja, je kunt de natuur nabootsen en er een (meestal saaie) educatieve wending aangeven, maar als museumbezoekerervaar je niet de geluiden (of de stilte), geuren, kleuren en de invloed van het weer. Al die dingen maken dat ik me al struinend door hoog gras langs een beekje zo gelukkig kan voelen. Aan mij is een traditi-

oneel natuurmuseum daarom niet besteed. Maar ik ben dan ook opgegroeid met de natuur om me heen, een stadskind ‘weet’ helemaal niet dat er een plek is waar je zintuigen op zo’n prettige manier geprikkeld worden. Daarom hoop ik dat er een goede oplossing gevonden wordt voor dé kwestie die op dit moment het politieke en maatschappelijk debat in Stad beheerst. In deze Klinker lees je in ieder geval twee sprekende visies op de zaak.

Verder in dit nummer diverse oproepen voor nieuw bloed in verschillende onderdelen van de afdeling, waaronder het afdelingsbestuur en de partijraad. Kortom, een nieuw politiek seizoen waarbij we als afdeling nog meer een beroep doen op de leden om actief te worden en te blijven. Dat geldt ook voor de Klinker; jullie bijdragen zijn van harte welkom! **GK**

Jorien Bakker,
hoofdredacteur

**TWEE MAAL OVER HET
NATUURMUSEUM**

**GRENZELOOS
AFGHANISTAN**

**MOET HET NOG
VRIJZINNIGER?**

FILMRECENSIE GOODBYE BAFANA	08	VAN DE BESTUURSTAFEL	14
VERSLAG DISCUSSIE IN DE TENT	09	GOOI GEEN GELD IN HET WATER	16
GEEN STENEN TAPIJT MEER	10	DE NIEUWE OLIECRISIS	17

Fractiestandpunt over het natuurmuseum

Ik heb niet eerder meegemaakt dat een door de raad genomen besluit zo in de publiciteit is blijven doorzingen als in de afgelopen zomermaanden: namelijk de discussie over de sluiting van het natuurmuseum. De gemeenteraad besprak in juni de toekomst van de natuur- en milieueducatie in onze stad. De nu in de media lopende discussie is er wel een van veel misverstanden.

Sinds de discussie in 2002 over het Museum voor Mens, Natuur en Wetenschap, wil GroenLinks een beter Natuurmuseum, met veel aandacht voor natuur- en milieueducatie en gericht op kinderen. Het Natuurmuseum kampte ook toen al met tekorten en teruglopende bezoekersaantallen.

GroenLinks heeft ook bij de nieuwe beleidsplannen voor het Natuurmuseum gepleit voor een versterking van het museum op een zodanige manier dat het aantrekkelijker wordt voor kinderen en dat er samenhang komt met de schooltuinen en met natuureducatie. Samenwerking met het centrum voor milieu en natuureducatie in Beijum lag daarbij voor de hand. Beijum was voor ons een voorbeeld van een goed functionerend museum dat voortaan een centrum voor natuur- en milieueducatie moest zijn. Dat de naamverandering van Natuurmuseum in Centrum voor Natuur- en milieueducatie niet is doorgegaan is nu een bron van vele misverstanden.

In de afgelopen vier jaar is de decentrale en vraaggerichte aanpak die wij voorstaan te weinig uit de verf gekomen. De investeringen in de schooltuinen lopen achter. Eén van de redenen daarvoor is dat er te veel geld en energie is gestoken

in de museale functie. GroenLinks heeft goede natuur- en milieueducatie nog steeds als doel. Wij willen de bestaande schooltuinen daarvoor open houden en op meer plaatsen in de stad vormen van natuur- en milieueducatie mogelijk maken, bijvoorbeeld bij kinderboerderijen. Er moet dus snel een goed plan komen voor natuur- en milieueducatie dat voldoet aan de volgende voorwaarden: decentraal, vraaggericht, gebruik makend van de schooltuinen en in samenwerking met andere natuur- en milieuorganisaties. Het ingeboekte bezuinigingsbedrag is voor GroenLinks zeker niet heilig. Eerst moet er een goed plan komen en daarna wordt het mogelijk te bezuinigen bedrag vanzelf duidelijk. Onder deze voorwaarden is GroenLinks samen met de PvdA, SP en Student&Stad akkoord gegaan met de sluiting van de centrale vestiging van het Natuurmuseum.

Deze motie, "Schooltuinen open, voorwaarden plan van aanpak", is integraal te lezen op www.groenlinksstad.nl/schooltuinen-blijven-open.

De conclusie dient volgens mij te zijn dat wij niet de natuur- en milieueducatie hebben verpatst, maar juist voorwaarden hebben gesteld aan een goed beleid en een goede uitvoering. Wij zullen de plannen van het college dit najaar aan deze voorwaarden toetsen.

Om duidelijk te maken waarom wij gekozen hebben voor sluiting op dit moment citeer ik uit mijn bijdrage in de raad:

"Idealiter zouden wij eerst een plan vaststellen en daarna conclusies trekken. Het college vindt dat wij nu al conclusies moeten trekken voor de organisatie en de toekomst

van de werkmaatschappij. Zo'n besluit is niet gemakkelijk. Het gaat om een inschatting of het in stand houden van een groot centraal gebouw en de museale functie van het natuurmuseum als conclusie uit het op te stellen plan van aanpak zullen rollen.

Voor mijn fractie spelen de volgende factoren een rol. Het snel en succesvol doorzetten van de decentralisatie van natuur- en milieueducatie (NME) is gebaat bij een beslissing op dit moment. Dat past in ons doel van NME. Het open houden van de schooltuinen en het investeren erin is voor ons daarbij een nadrukkelijke voorwaarde. Een tweede factor is de praktijk van de afgelopen jaren. Naar onze mening heeft de museale functie – mede door het beleid van de directeur – veel tijd, energie, geld en menskracht gekost, waardoor de decentralisatie vertraagd werd. Dat doet niks af aan de inspanningen die door het personeel op dit terrein werden verricht. Wij zijn echter bang dat het behoud van de museale functie ten koste blijft gaan van de door ons bepleite decentrale aanpak."

De fractie is dus niet over een nacht ijs gegaan, heeft zich niet alleen gebaseerd op een (overigens deels aanvechtbaar) evaluatierapport, heeft de bezuinigingen afhankelijk gemaakt van een inhoudelijk goed nieuw plan, en heeft zich gerealiseerd dat de collecties ook elders gebruikt kunnen worden (bijvoorbeeld in het Groninger Forum). Het belang van goede natuur- en milieueducatie heeft steeds centraal gestaan en zal dat ook blijven staan bij de bespreking van de nieuwe plannen. **GK**

Hans-Paul Klijnsma

FRACTIE

Links college sluit natuurmuseum

Ter ere van haar 75-jarige bestaan ontving het natuurmuseum op 20 juni het raadsbesluit dat zij per 1 januari 2008 haar deuren moet sluiten. Hiermee ontdoet de gemeente zich van haar verantwoordelijkheid voor tien jaar wanbeleid van de directeur en gebrek aan gemeentelijke sturing en controle.

door Lidwien Schuitemaker

In 1932 vond de eerste openbare presentatie plaats van de natuurhistorische vereniging en daarmee was het natuurmuseum geboren. Elke provincie in Nederland heeft tegenwoordig een natuurhistorisch museum, waarin aandacht wordt besteed aan de biologie van de regionale leef- en woonomgeving. Van 1932 tot 1996 was het natuurmuseum in de stad Groningen een bruisende plek vol activiteiten. Er werd een prachtige educatieve collectie opgebouwd, en de samenwerking met scholen verliep vlekkeloos, dankzij de museummedewerkers (waaronder twee schoolbiologen) en het aanbieden van diverse educatieve programma's. In verschillende tuincomplexen werden schoolkinderen deskundig begeleid in praktische ervaring met de natuur. Scholen, ouders en kinderen waren enthousiast en het museum trok met 35.000 bezoekers uit de regio per jaar 10-15.000 bezoekers meer dan de natuurmusea in andere provincies. Het natuurmuseum Groningen werd geroemd en kreeg een pluim van het ministerie in Den Haag.

wanbeleid

In 1996 werd op gezag van de toenmalige directeur van de dienst Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn (OCSW) een nieuwe directeur van het natuurmuseum aangesteld, Kees van der Meiden. De overige leden van de sollicitatiecommissie waren unaniem tegen dit besluit. Van der Meiden zag weinig in de door de jaren heen zorgvuldig opgebouwde collectie, die bestond uit een eigen gedeelte en diverse bruik-

leencollecties. De schooltuinen zou hij liever laten onderbrengen bij de plantsoendienst. Zijn plan was om de natuurtentoonstellingen te koppelen aan 'beeldende kunst'.

De nieuwe directeur overschreed elk jaar het jaarlijks door de gemeente voor het museum begrote riante bedrag van 2,2 miljoen. Ook met sponsorgelden konden de gaten in de begroting niet gedicht worden. Kostbare verbouwingen en uitbesteding van tentoonstellingen aan dure externe projectbureaus veroorzaakten de buitensporige uitgaven. De collectie kreeg jaarlijks slechts 3500 euro toebedeeld, niet eens voldoende om een degelijk skelet van te kopen. Van dit bedrag moest de collectie uitgebreid, onderhouden en vernieuwd worden. Het museum personeel dat voor het maken van tentoonstellingen gekwalificeerd was, werd gedegradeerd tot uitvoerder en opruimer. Professionaliteit moest volgens Van der Meiden van buiten komen.

Door het wanbeleid van de directeur daalde het bezoekersaantal van 35.000 tot 15.000 per jaar, verslechterde de samenwerking met scholen, en namen zeven senior personeelsleden ontslag, waaronder de twee schoolbiologen, de verantwoordelijke voor het maken van tentoonstellingen en het hoofd van de financiële administratie. De conservator, die zich meer dan 30 jaar voor het museum had ingezet, ging vanwege de situatie met vervroegd pensioen. Het hoofd educatie kwam in de ziekte wet terecht.

geen gehoor

Het personeel van het natuurmuseum diende door de jaren heen herhaaldelijk klachten in bij de dienst

OCSW, de gemeentelijke dienst die verantwoordelijk is voor het museum. Ook de uiteindelijke verantwoordelijken, gemeenteraad en B & W, werden van de problemen op de hoogte gebracht. In verschillende gemeentelijke nota's en evaluatierapporten werd slechts oppervlakkig verslag gedaan van de problemen. Er werd geen analyse gemaakt van de achterliggende oorzaken en er kwam geen hulp om naar constructieve oplossingen te zoeken. Het personeel werd verweten dat het museum haar educatieve functie niet waarmaakte, de directeur werd niet genoemd! Terwijl hij het educatieve werk bemoeilijkte en verantwoordelijk was voor veel te dure en slechte tentoonstellingen. In 2003 zegde het personeel haar vertrouwen in de directeur op. De dienst OCSW beloofde maatregelen en kwam met het verbazingwekkende plan om het natuurmuseum om te dopen tot een centrum voor natuur en milieu. Omdat er zo officieel geen natuurmuseum meer was zou de directeur geen (kunst)tentoonstellingen meer kunnen maken, was het idee. En door deze 'oplossing' hoefde de gemeente de directeur geen dure uitkoopregeling aan te bieden. De directeur is tot de zomer 2007 gebleven en kon zijn tentoonstellingsbeleid ongehinderd voortzetten. Afgelopen juli heeft hij het door zijn toedoen zinkende schip net op tijd verlaten. Hij is benoemd tot directeur van het nieuwe museum Twentse Welle.

sluitingsbesluit van de raad

De dienst OCSW nam tien jaar lang geen maatregelen rond het natuurmuseum en hield de directeur de hand boven het hoofd. De

gemeenteraad kwam haar controlerende functie niet na en dekte elk jaar het begrotingstekort. Ook van collegezijde was het stil en ontbrak de sturende werking die zij hadden moeten vervullen. Pas in december 2006 kwam van die kant beweging, toen PvdA wethouder José van Schie aan het personeel haar plan bekend maakte om het museum te sluiten. Hierover was met het museumpersoneel, de scholen en onafhankelijke natuurverenigingen vooraf geen overleg geweest. Ook de gemeenteraad wist van niets. Pas op 12 juni j.l. kwam de raadscommissie onderwijs bijeen om over de sluitingsplannen van het college te praten. Alleen Student&Stad steunde dit plan, de linkse fracties waren tegen. Na deze raadscommissievergadering stelde de SP voor een motie te ontwerpen om met het museum door te gaan. Op de gemeenteraadsvergadering van 20 juni werd het sluitingsvoorstel in stemming gebracht. De SP diende haar motie niet in en de linkse fracties stemden onder druk van de PvdA-bestuurders plotseling vóór sluiting van het natuurmuseum. Met één druk op de knop werd 75 jaar kennis en traditie op natuurgebied weggevaagd door partijen die in hun programma's aan het milieu hoge prioriteit geven. Diezelfde partijen hebben aangekondigd dat Groningen in 2025 de duurzaamste stad van Nederland moet worden.

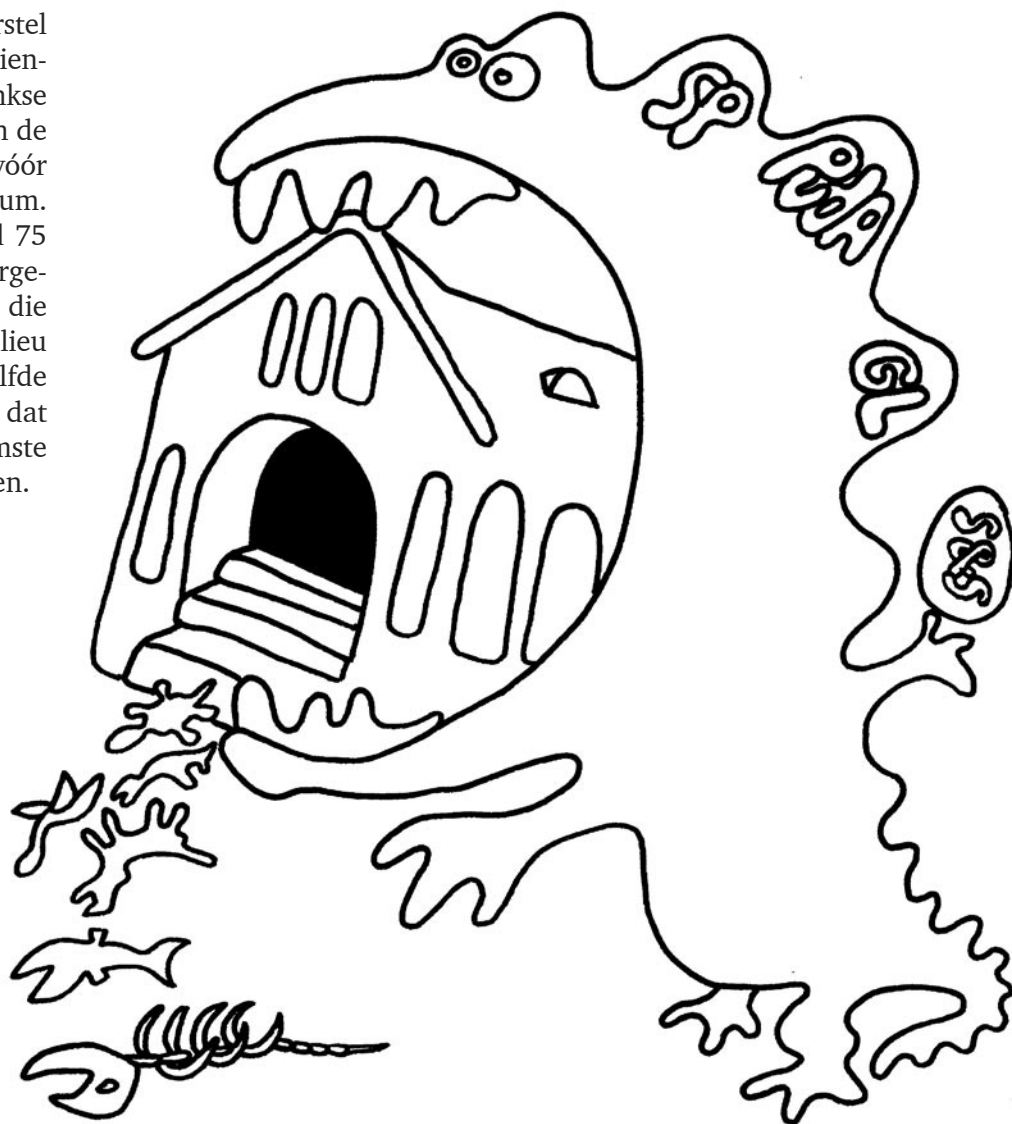
bezuinigingen

Het motief achter het sluitingsbesluit is duidelijk. De gemeente wil in 2007 acht miljoen euro bezuinigen. De geraamde kosten van 58 miljoen euro voor het Forumproject overschrijden nu al ruimschoots de 31 miljoen euro die de gemeente hiervoor beschikbaar heeft gesteld. Ook de bodemloze put projecten als Euroborg en Europapark kosten de gemeente vele tientallen miljoenen. Sluiting van het natuurmuseum levert de ge-

meente jaarlijks 2,2 miljoen euro op en de verkoop van het museum pand enkele miljoenen euro's. De gemeentelijke taxateur heeft de waarde van dit pand inmiddels opgenomen.

B&W en de gemeenteraad hebben met hun verhalen over het niet functioneren van de educatieve functie van het natuurmuseum hun sluitingsbesluit gelegitimeerd en zich zo gemakkelijk ontdaan van hun verantwoordelijkheid. De GroenLinks fractie heeft ingestemd met sluiting op voorwaarde dat de tuinen blijven en natuureducatie wijkgericht zal plaatsvinden. De tuinen zijn echter al vaker in hun bestaan bedreigd, ook enkele maanden geleden. En wat stelt natuureducatie zonder een centrale plek met een uitgebreide geologische en biologische collectie

nog voor? Dient niet elke provinciale hoofdstad vanuit een verantwoordelijkheidsbesef voor cultuur, voorzieningen als bibliotheken en musea in stand te houden? Zeker in een tijd dat het milieu meer bedreigd wordt door de mens dan ooit. Met goed management zouden de jaarlijkse kosten van dit museum aanmerkelijk lager kunnen uitvallen dan tot nu toe het geval is geweest. Voorstellen hier toe zijn vanuit het personeel naar de politiek al gedaan maar de PvdA blijft bij haar besluit. Op 20 september organiseert de PvdA op aandringen van verontruste leden een bijzondere ledenvergadering over de sluiting van het natuurmuseum. Wat gaat de achterban van GroenLinks ondernemen? Is voor behoud misschien zelfs bezetting van het museum een optie? **GK**

Alternatieven voor papaverteelt nodig voor vrede

Grenzenloos Afghanistan

Veel wijst er op dat de Nederlandse regering van plan is om de militaire missie in Afghanistan te verlengen. De ene delegatie na de andere bezoekt de militaire basis en komt 'onder de indruk' terug, hoewel zij Kamp Holland niet mogen verlaten omdat het te onveilig is. Kritiek wordt weggewuifd als teken van ongeduld. Maar de realiteit is dat we de strijd verliezen zolang we daar midden tussen de bevolking blijven vechten en ongewild veel te veel burgerslachtoffers maken.

door Frans Zwitser

In 1893 dwongen de Britten de Afghanen om de 2,640 kilometer lange Durand-linie als grens met India te aanvaarden. Zo werd Afghanistan een bufferstaat tussen Brits-Indië en Rusland. Deze Durand-linie, verdeelde het gebied van de Pashtun-stammen in tweeën (zie kaart). De overeenkomst was dan ook zeer tegen de zin van de Pashtuns, die de meerderheid van de Afghaanse bevolking vormden. Men was echter onderling te verdeeld om zich tegen dit verdrag te kunnen verzetten. Maar in feite bleef het een twistpunt, ook nadat India in 1947 zelfstandig was geworden en de Indiase moslims zich hadden afgesplitst in de nieuwe staat Pakistan.

Toen het verdrag een eeuw later verviel, wilde Afghanistan het niet vernieuwen. Vanaf dat moment was er staatsrechtelijk in feite geen grens meer. Pakistan heeft herhaalde pogingen gedaan om met Afghanistan tot een nieuw akkoord te komen, maar Afghanistan weigert tot nu toe halsstarrig. Nog steeds dromen de Pashtuns aan de Afghaanse zijde van een herenigd land: Pashtunistan. Dit land zou zich dan in het zuiden uitstrekken tot aan de Indische Oceaan. Zolang deze kwestie niet is opgelost, is er ook geen oplossing voor het probleem dat opstandelingen en allerlei milities vrijelijk de Afghaans-Pakistaanse grens kunnen oversteken. De vluchtelingenkampen waar de meeste Afghanen zijn gehuisvest, liggen in het Pashtungebied aan de Pakistaanse kant. Dit brede

oncontroleerbare grensgebied is de voornaamste reden dat er een ongehinderd transport van wapens en vooral ook drugs kan plaatsvinden.

papaverteelt

Eind augustus 2007 verscheen er een nieuw rapport van de VN over de opiumproductie in Afghanistan. De VN waarschuwen in dit rapport dat de heroïne de ontwikkeling van Afghanistan dreigt te ontwrichten. De papaverteelt is op gang gekomen in de tijd dat de moedjahedien (gewapende strijders met vaak een militante islamitische ideologie) tegen de Russische bezetting vochten. Door de papaver waren de moedjahedien in staat om wapens te kopen. De meeste moedjahedienleiders kwamen uit het noorden van Afghanistan. Daar werd dan ook de meeste papaver verbouwd. Pas later, toen de Taliban aan de macht kwamen, verschoof de teelt meer naar het zuiden. Volgens het recente VN-rapport zijn veel van de noordelijke provincies inmiddels papavervrij. Boeren krijgen daar al jaren internationale hulp om alternatieven voor de papaverteelt te vinden.

In het zuiden, vooral in de provincies Helmand en Uruzgan breidt de papaverteelt zich echter dramatisch uit. Het afgelopen jaar is de omzet daar verdubbeld. De oorlog met Rusland en de daarop volgende binnenlandse oorlogen hebben het irrigatiestelsel grotendeels vernietigd. Alleen papaver wil daar nog goed groeien. De Taliban stimuleren de papaverteelt en bieden de boeren bescherming

aan. Daarmee winnen de Taliban de sympathie van de plattelandsbevolking. Voor de Taliban zelf is de teelt van levensbelang. Mede doordat de Taliban het transport en verdere verwerking (opium, heroïne) voor een groot deel onder beheer hebben genomen, levert deze handel de financiële middelen op om de strijd te kunnen voortzetten en verheviggen.

halfslachtig

Tot nog toe hebben de Afghaanse regering en de internationale troepenmacht daar geen goed antwoord op. De meeste partijen realiseren zich dat het platbranden van papavervelden tot meer spanning en verzet bij de grotendeels agrarische bevolking van Zuid-Afghanistan leidt. Het zijn voornamelijk de Verenigde Staten die een radicale vernietiging van de papavervelden voorstaan. En omdat de Amerikanen de machtigste speler in dit veld zijn, moeten er compromissen gevonden worden. Helaas zijn die

compromissen zo halfslachtig dat ze niet tot een effectieve bestrijding van de papaverteelt (en dus de Taliban) leiden.

Zo is de Nederlandse militaire leiding ermee akkoord gegaan dat in Uruzgan Amerikaanse verdelgingsteams papavervelden - na overleg - mogen vernietigen. Voorwaarden daarbij zijn dat de kleine boeren zo veel mogelijk gespaard worden

en dat papavervelden van verschillende stammen in gelijke mate worden vernietigd. Dit laatste om te voorkomen dat de indruk gaat ontstaan dat sommige bevolkingsgroepen worden voorgetrokken. Maar dit systeem werkt niet, omdat het grootste deel van Uruzgan buiten het bereik van de Afghaanse regering en de internationale troepenmacht ligt. Het gevolg is dat vernietiging vooral plaats vindt in de gebieden waarover ISAF wel controle heeft. Het mag duidelijk zijn dat men daarmee geen sympathie bij de boeren wint. Het drijft de Afghaanse boeren richting Taliban. Bovendien is de Afghaanse politie, waarmee samengewerkt moet worden, door onderbetaling vaak niet te vertrouwen.

alternatieven

Senlis is een internationale organisatie die zich gespecialiseerd heeft in het zoeken naar oplossingen gerelateerd aan drugshandel. Ze heeft een afdeling in Kandahar en doet uitgebreid veldonderzoek in zuidelijk Afghanistan. Zij bepleit al jaren dat we niet zozeer de nadruk moeten leggen op de vernietiging van de papaverteelt, maar meer op het voorkomen dat de winsten van de papaverteelt in handen van de drugsmaffia en de Taliban komen. Wanneer de internationale gemeenschap de papaveroogst zelf gaat opkopen, kan de opium voor medicinale doeleinden gebruikt worden als codeïne of morfine. Wat daarna nog overblijft, moet vernietigd wor-

den. Vanzelfsprekend dient deze opkoop gepaard te gaan met goede voorwaarden, waardoor de productie binnen enkele jaren drastisch gaat afnemen en de boeren met internationale hulp andere gewassen kunnen gaan verbouwen.

Deze werkwijze sluit meer aan bij de strategie om de 'hearts and minds' van de plaatselijke bevolking te (her)winnen. Deze strategie berooft tevens de Taliban van haar belangrijkste inkomstenbron. De waarde van de onverwerkte papaveroogst van 2007 in geheel Afghanistan bedroeg dit jaar 750 miljoen euro, ongeveer 1,5% van de uiteindelijke straatwaarde die de drugshandel genereert.

haast geboden

Wanneer we de productie willen opkopen is daar wel haast bij, omdat de verwerkingsindustrie van papaver tot heroïne in Afghanistan snel in omvang toeneemt. Dat betekent dat de heroïnehandel en de corruptie die daarmee gepaard gaat de geleidingen van hoog tot laag binnen de Afghaanse samenleving dreigt aan te tasten.

Tot nog toe werd de papaver opgekocht door de handelaren en transporteurs die het naar Pakistan en deels ook naar Iran en Tadzjikistan vervoerden. Daar werd het verder verwerkt en doorgevoerd naar andere delen van de wereld. Die situatie is snel aan het veranderen. Steeds meer Afghanen - vaak gelieerd aan de Taliban

of corrupte machthebbers - beginnen zelf laboratoria op te zetten, zodat de winsten aanzienlijk groter worden. Ook in de noordelijke provincies, waar geen papaver (meer) wordt verbouwd verschijnen deze laboratoria. Reden waarom snel ingrijpen geboden is.

Een andere reden waarom snel ingrijpen urgent is, is de stroom van terugkerende vluchtelingen. Na jaren als

gastland van miljoenen vluchtelingen gefungeerd te hebben willen zowel Iran als Pakistan, zo snel mogelijk zien af te komen van de vluchtelingenkampen. Veel van de uit Iran terugkerende Afghanen komen terecht in Nimruz of Fayah, twee Afghaanse provincies die aan Helmand en Iran grenzen. Helmand is de provincie waar veruit de meeste papaver wordt verbouwd. Deze vluchtelingen - grotendeels jonge mensen en vaak buiten Afghanistan geboren - hebben bij terugkeer geen middelen van bestaan. Hun blijft vaak weinig andere keus dan mee te gaan doen met de papaver- en heroïnehandel of zich aan te sluiten bij de Taliban. Ook hier moet de internationale gemeenschap veel meer hulp bieden zodat de vluchtelingen bij terugkeer een goede start kunnen maken.

conclusie

ISAF, en met name Nederland moet zijn aandacht verleggen. In plaats van de Taliban militair te bestrijden kan men beter de Taliban 'uithongeren' door de papaver zelf op te kopen, de transporteurs op te pakken en de heroïnefabrieken te slopen. Op die manier kan de Afghaanse bevolking zich herstellen en worden tegelijkertijd de Taliban de middelen ontnomen om zich te bewapenen. Opkopen van de papaver, het helpen van boeren bij het zoeken naar andere bestaansmogelijkheden is de weg om het zuiden te pacificeren. Pas dan kan er daar echt aan opbouwwerk begonnen worden. **GK**

De bewaker van Nelson Mandela

Goodbye Bafana

Sinds enige tijd draait de film 'Goodbye Bafana' in de Nederlandse filmhuizen. Deze film gaat over de persoonlijke gevangenisbewaker van Nelson Mandela. Hoewel de formule – de mensen achter het apartheidsregime – ijzersterk lijkt, zijn de recensies over het algemeen negatief. Genoeg reden dus om zelf een kritisch kijkje te nemen.

door **Gijs van der Kroef**

Twee ogenschijnlijk samenhangende processen bepalen de verhaallijn. Het ene proces is de toenemende sympathie van bewaker James Gregory voor gevangene Nelson Mandela. Het andere proces is zijn afnemende geloof in de juistheid van het apartheidsregime. Gregory wordt dan ook al snel 'nikkervriend' of 'kaffervriend' genoemd door zijn medebewakers. Hij klimt snel hogerop in het apartheidsregime, maar hij maakt deze stappen in zijn carrière toch vooral om zijn vrouw tevreden te houden. Zij wil erg graag dat Gregory promotie maakt. Is zij dan wel overtuigd van de juistheid van de apartheid? Ook hier kan over getwijfeld worden. Daar is zij dubbel in. Dat blijkt uit de scène waarin zij het apartheidsregime uitlegt aan haar kinderen. Zij vertelt aan haar kinderen dat de apartheid Gods wil is. En als God iets wil, dan heb je daar naar te luisteren. Zij verschuift daarmee de verantwoordelijkheid.

wisselende rollen

Het eerste proces – de toenemende genegenheid van Gregory naar Mandela – komt soms wat gemaakt over. Het ligt er allemaal net iets te dik bovenop. Voorbeelden hiervan zijn de wel erg meegaande rol die Gregory speelt wanneer Mandela een kerstcadeau aan zijn vrouw wil geven en de reacties van beiden als ze na jaren afzonderlijk van elkaar te hebben

geleefd elkaar weer tegenkomen.. Dit laatste is illustratief voor de film in het algemeen en het leven van Gregory in het bijzonder: Gregory wordt geleefd. Hij heeft hoegenaamd niets over zijn eigen leven te zeggen. Zijn vrouw wil graag dat Gregory maatschappelijk slaagt. Zij bepaalt wat er gebeurt met de carrière en het leven van Gregory. Na een aantal incidenten

ke persoonlijkheid van Gregory is de rolverdeling tussen Mandela en hem. Formeel heeft Gregory in zijn rol als bewaker het voor het zeggen en Mandela moet hem gehoorzamen. Gaandeweg de film kantelen de rollen. Illustratief is de scène vlak na de dood van de zoon van Gregory. Mandela neemt Gregory mee naar buiten en probeert hem te troosten. Weliswaar heeft Mandela in die fase al vrij veel privileges; dit neemt niet weg dat Mandela de gevangene is en Gregory de bewaker. Dit weet iedereen. Aan de rolverdeling, lichaamstaal en mimiek is dit niet te merken. Je zou kunnen zeggen dat – ondanks hun ogenschijnlijke posities – Gregory de verliezer is en Mandela de winnaar.

overdreven

Dit brengt me weer bij de veelgehoorde kritiek: alles is net iets te overdreven. Het is weinig realistisch om te denken dat een bewaker die zo nu en dan openlijk twijfelt aan de juistheid van het apartheidsregime zo'n belangrijke functie krijgt als bewaker van Mandela. Ook wordt de rol van Mandela wel erg sterk aangezet. Hij is minstens een kop langer dan de rest van de personages uit film en alles wat hij zegt, wordt voor absolute waarheid aangenomen. In een regime waar zoveel censuur heerst, komt dat onwaarschijnlijk over. Desalniettemin scoort de film een ruime voldoende en is hij zeker het bekijken waard. **GK**

op Robbeneiland wil Gregory weg. Hij vraagt om overplaatsing. Dit wordt geweigerd. Ook de bewindslieden van Zuid-Afrika bepalen het leven en de carrière van Gregory. Zo bekeken zit niet alleen Mandela maar ook Gregory gevangen op het eiland.

Een ander voorbeeld van de zwak-

Sfeerimpressie van idealen en ambities

Discussie in de tent

Laat het maar aan GroenLinkers over om half september met dik 500 mensen op een camping te gaan zitten. Tentjes mee en dan maar hopen op goed weer. Het was weer tijd voor discussie in de tent!

door **Micha Boon**

Zaterdag lekker bijtijds op weg naar een landgoed bij Amersfoort, vlakbij het stilste plekje van Nederland. En ook het zonnigste, want het was een stralend weekend. In een grote centrale circustent werden de algemene bijeenkomsten gehouden, in kleinere tentjes eromheen de workshops. Inspiratie, kritiek, kleine suggesties en grootse plannen buitelden over elkaar heen.

Partijprominenten, fossiele en kersverse leden lopen kriskras door elkaar. Voor de hele vers was er zelfs een buddy-systeem. Zo liep de Groningse Aniek mee met een aantal bestuursleden en vroeg ze hen de oren van het hoofd. "Hoe zit dat dan met werkgroepen lokaal in de stad en werkgroepen landelijk?" "Waarom zit jij bij GroenLinks?" "Gaat GroenLinks in de Kamer weer groeien?"

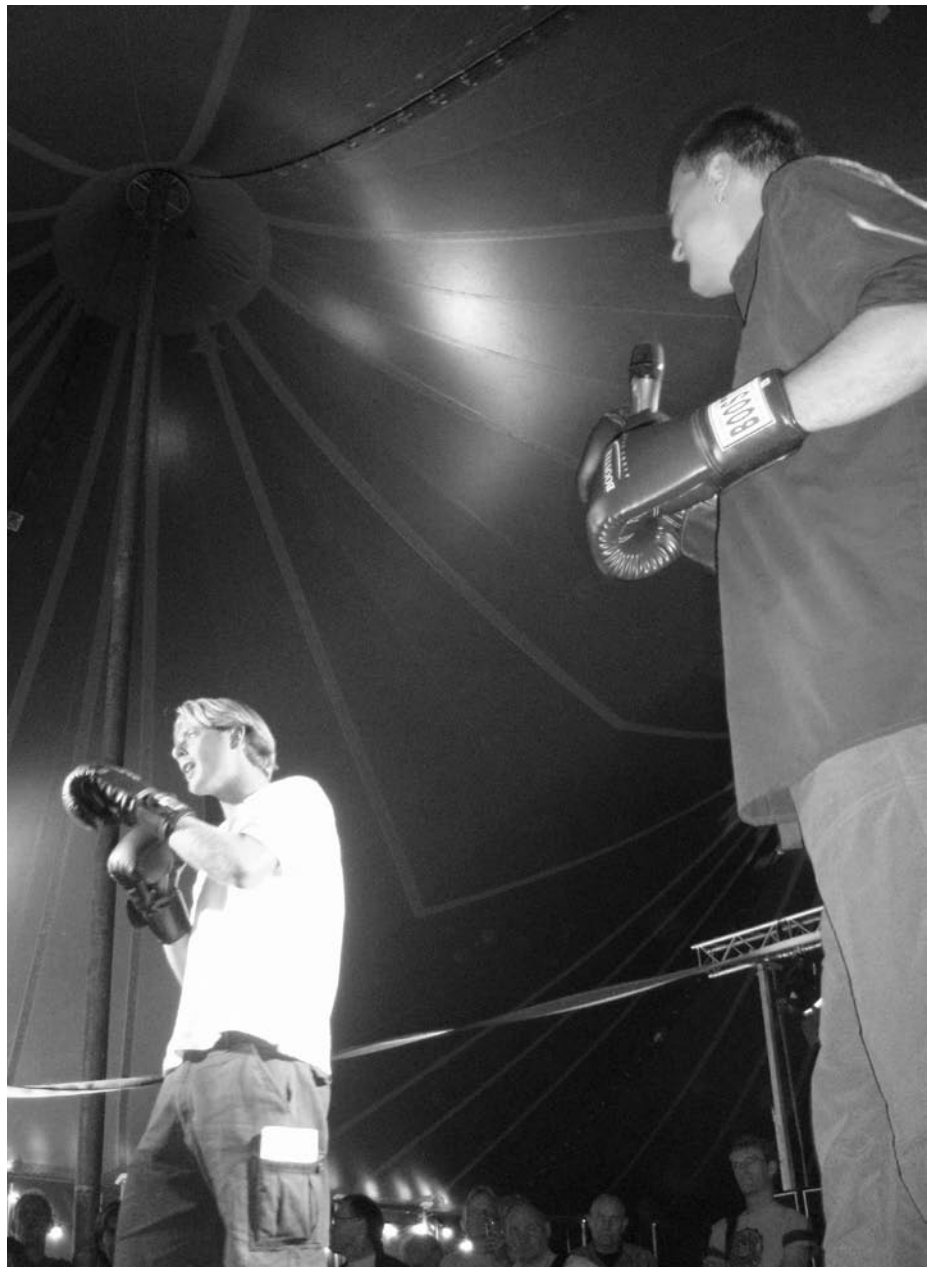
Ondertussen hobbelt partijleider Femke met de rest van de Kamerfractie gezellig rond. Kathalijne Buitenweg is er ook, met haar hele gezinnetje. Financieel licht Kees Vendrik doet fanatiek mee met het zondagochtend-blote-voeten-voetbal, in het natte dus ijskoude gras. En even later schuift iedereen weer aan bij een workshop. 'Imago en stijl', 'idealen versus pragmatiek' en 'groen moralisme', van alles kwam aan bod.

Het weekend werd nog eens extra luister bijgezet door twee optredens van mensen van buiten de partij. Marcel van Dam ging in discussie met Kees Vendrik over de vraag of links zich moet verzetten

tegen omvormingen in het sociale stelsel of daar juist het voortouw in moet nemen. En de Frans-Duitse politicus Daniel Cohn-Bendit, fractievoorzitter van de Groenen in het Europees Parlement. Hij gaf een bevlogen speech waarin hij de partij uitdaagde soms eens anders naar dingen te kijken. Zo zei hij ook dat de groene punten die andere partijen nu naar voren

brengen GroenLinks niet in de verdrukking brengen, maar juist eindelijk het gelijk aantonen van dat wat we al decennia zeggen.

GroenLinks is hard aan het werk zichzelf te verbeteren. Ideeënpartij op zoek naar macht. Volgend jaar mei komen we weer bij elkaar. Dan schijnt ook vast weer de zon over honderden mensen met idealen. **GK**

De stellingenwedstrijd; handschoenen aan en in de microfoon spreken!

Ecologische zone vervangt stenen tapijt

Het bouwplan 'De Brugwachter', een hoge toren en vier bouwblokken op een zogenaamd 'stenen tapijt' bij de Gerrit Krol-brug is ingetrokken. Het college besloot daartoe op woensdag 5 september. De fractie van GroenLinks is hier erg blij mee. Voor de discussie in de raadscommissie op 5 september hadden wij al ons ongenoegen over het plan laten blijken.

De belangrijkste kritiek bestond voor ons uit de ecologische aspecten van het plan. De lokatie maakt namelijk deel uit van de Stedelijke Ecologische Structuur, een netwerk van ecologisch waardevolle gebieden in de stad die niet zomaar bebouwd mogen worden. Wij stelden hier in maart 2007 al schriftelijke vragen over. Dat er al jaren plannen zijn om een brede ecologische zone op deze plek aan te leggen om de twee meanders van de oude rivier De Hunze aan elkaar te verbinden werd nog eens bevestigd in de visie Ulgersmaweg uit het voorjaar van 2006. Daarnaast bleek uit de op verzoek van ons aangeleverde ontwerpuitgangspunten dat ontwerpers als opdracht hadden meegekregen dat de strook tot aan het Van Starckenborgh-kanaal vrij van bebouwing moest blijven om ruimte voor een ecologische zone te houden. Het verbaasde ons dan ook ten zeerste dat er ondanks bovenstaande feiten nu toch een plan kon liggen dat sprak van een "stenen tapijt" op deze lokatie. Wij waren daarom van mening dat dit bouwplan in strijd was met eerder vastgestelde uit-

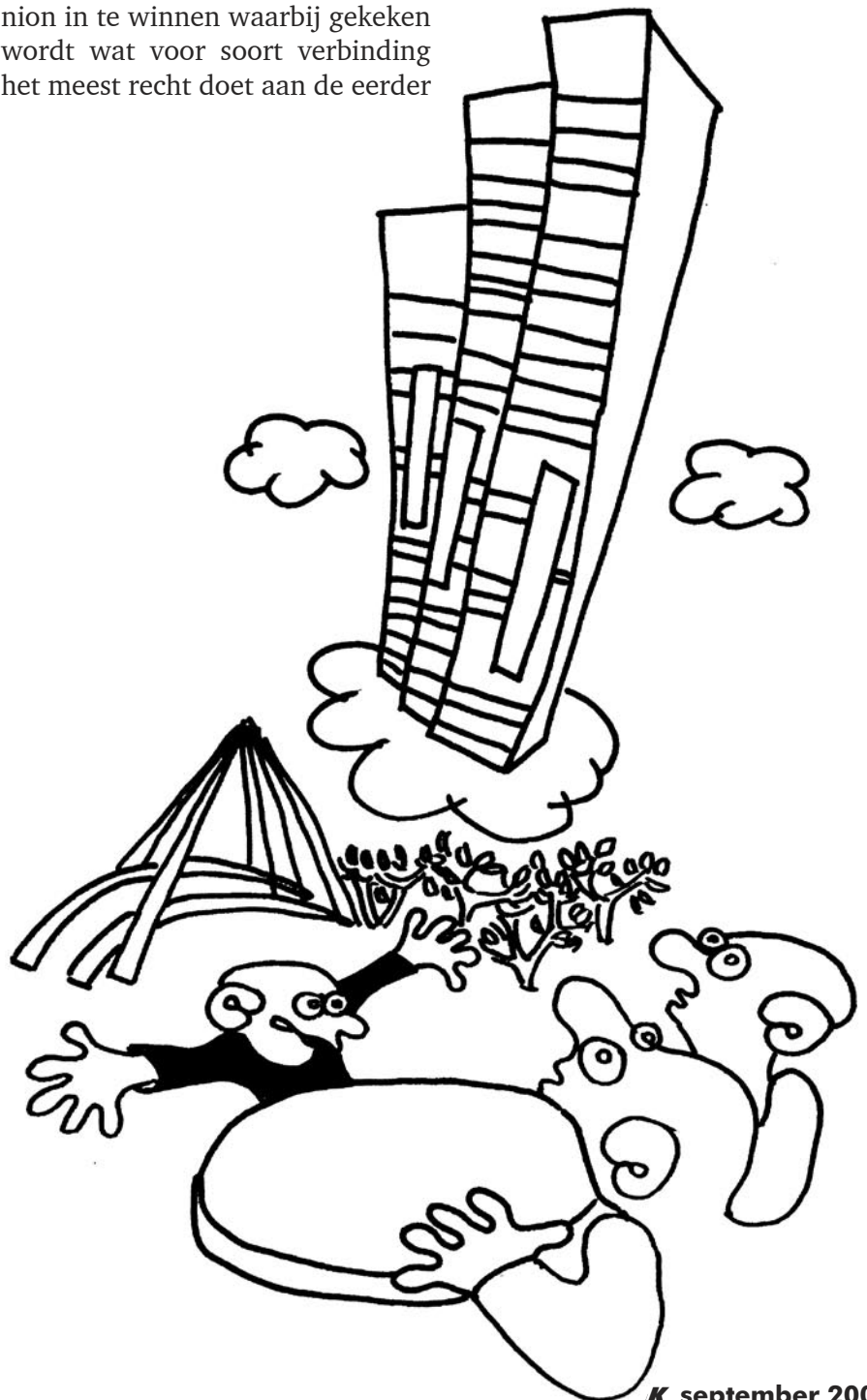
gangspunten en kondigde voor de commissievergadering al aan tegen dit bouwplan te stemmen

Andere fracties sloten zich bij de kritiek van GroenLinks aan. Als gevolg van die kritiek besloot wethouder De Vries vervolgens het plan terug te nemen en met de omwonenden om tafel te gaan, iets wat met het eerste plan in het geheel niet gebeurd was. Tevens beloofde de wethouder goed te kijken naar de ecologische situatie van het gebied en een second opinion in te winnen waarbij gekeken wordt wat voor soort verbinding het meest recht doet aan de eerder

gestelde uitgangspunten. Wij zijn daar erg blij mee en wachten nadere plannen af. Of een volgend plan wel op onze instemming zal kunnen rekenen zal met name afhangen van de mate waarin er in een volgend plan wel rekening wordt gehouden met de stedelijke ecologische structuur. Ons uitgangspunt is namelijk dat bouwplannen daaraan moeten worden aangepast en niet andersom. **GK**

Linda Voortman

FRACTIE

De kracht van het Armoedepact

De GroenLinks-fractie heeft sinds het aantreden van dit college veel kritiek geuit op het ambitieniveau in het sociaal beleid. Nieuw beleid liet op zich wachten, terwijl geld voor bijzondere bijstand en reïntegratie op de plank bleef liggen. Inmiddels zijn er echter ook successen te melden. Met de totstandkoming van de zogenaamde 'witgoedregeling' bijvoorbeeld, is onze wens in vervulling gegaan. Het is nu mogelijk voor mensen die lange tijd op het minimum leven om duurzame gebruiks-

goederen als koelkasten, wasmachines en televisies vergoed te krijgen uit de bijzondere bijstand. De regeling is iets minder verstrekkend dan ons voorstel in het Deltaplan Bijzondere Bijstand van december 2006, maar niettemin een stap vooruit.

In september was er ook goed nieuws te melden op het sociaal front. In een Armoedepact hebben tientallen organisaties die met armoedebestrijding te maken hebben, afspraken gemaakt om minima beter te kunnen ondersteunen. Onder de pakweg 45 organisaties waren behalve de gemeente zelf onder meer de FNV, de woningcorporaties, de cliëntenraad, de maatschappelijk juridische dienstverlening (MJD), scholen en de Raad van Kerken. Zij maakten concrete afspraken met elkaar en met de gemeente om de informatievoorziening over sociale regelingen te verbeteren en om ervoor te zorgen dat minima meer

mee kunnen doen in de samenleving. Zo zal de FNV mensen helpen met het invullen van belastingformulieren en kan het Leger des Heils met steun van anderen een maaltijdvoorziening voor dak- en thuislozen instellen.

De kracht van het Armoedepact is dat al jarenlang slepende problemen binnen en tussen organisaties konden worden opgelost. Betere samenwerking leidt vanzelfsprekend tot effectievere ondersteuning van minima. Structurele armoedebestrijding vraagt echter dat we ook als gemeente creatief blijven, de marges van de wetgeving opzoeken en voor een persoonlijke benadering kiezen. Zo kunnen we mensen de kans bieden hun plek in de stad te vinden. Ik hoop de komende jaren nog veel concrete sociale voorstellen te kunnen doen. **GK**

Mattias Gijsbertsen

FRACTIE

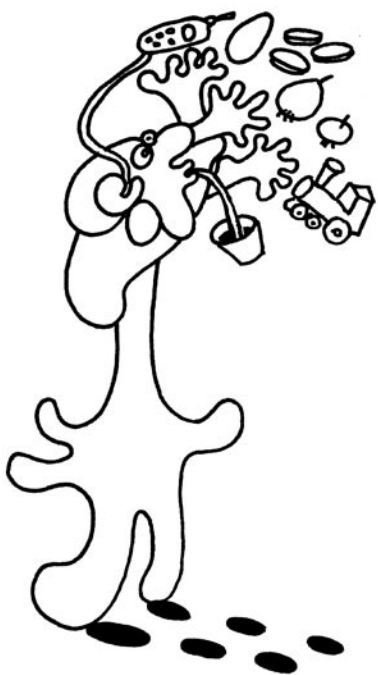
Sonja-anti-bakkeren

Ik begon ooit aan deze column met de opdracht '300 woorden, en het mag overal over gaan, behalve over politiek'. Dat lijkt een ruime opdracht, maar vergeet het maar. Politiek is allesoverheersend en na het afluisteren van wat mobiele-telefoongesprekken, medepassagiers in de trein die vreemde dingen doen met hun leven en griep was ik snel uitgeschreven. Het grappige van columns schrijven is dat lezers menen mij, of in elk geval een belangrijk deel van mijn leven te kennen. Mijn vriend is er al eens mee geconfronteerd in de kroeg, maar hij weet gelukkig dat ik ofwel overdrijf, ofwel botweg lieg. Gelukkig ving ik afgelopen vrijdag in de kroeg een fijn gesprek van twee kennissen op. Ze zijn allebei aan het sonjabakkeren (lieve eindredacteur, dat is inmiddels een werkwoord) en bespraken de mogelijkheden om te zondigen bij het sonjabakkeren. De één leefde simpelweg op eierkoeken, want die mogen. Ook alle verplichte yoghurtjes, slaatjes en crackertjes

werden vervangen door eierkoeken. Ik opperde dat diëtisten voor lange vingers schijnen te pleiten, omdat die zoeter zijn en minder aanzetten, maar dat vond mijn gesprekspartner geen goed idee. 'Ik heb honger, verklaarde ze, en lange vingers helpen niet'. Ik wilde antwoorden dat je bij honger beter een appel of een boterham kan nemen, maar dat klonk zo erg als mijn moeder, dat ik mijn woorden weer inslikte.

De andere kennis wist overigens beter hoe dat moest, smokkelen bij Sonja. Ze had zichzelf laatst op een zak drop getraakteerd, "zo'n hele grote met allemaal verschillende soorten". Daar mocht ze van zichzelf een hele avond van eten, maar dan alleen van de allerlekkersten uit de zak. De rest had ze aan haar buurmeisje van acht gegeven. Over tien jaar is er vast een nieuwe dieetgoeroe opgestaan om het buurmeisje te verlossen van haar overgewicht. **GK**

Karolien van Wijk

BEWEEGREDENIEN

GroenLinks moet nog vrijzinniger worden

In de vorige Groene Klinker verbaasde Frans Zwitser zich over een optreden van Femke Halsema. Zijn artikel is voor mij aanleiding om te pleiten voor een nog vrijzinniger GroenLinks, zodat we ons kunnen manifesteren als de enige echte progressief vrijzinnige partij. Hieronder wil ik zowel het inhoudelijke, strategische als organisatorische belang daarvan noemen.

door Martin Hammenga

Tijdens een verkiezingsdebat met André Rouvoet zette Halsema vorig jaar hard in en ongenueanceerd in op maatregelen om vrouwen achter het aanrecht weg te halen. Frans Zwitser stelt aan de hand van een anekdote dat we vrouwen met rust moeten laten als ze het huishouden willen doen. Uit onderzoek (bv. Plantenga en Sap) blijkt dat de meeste mensen graag een betaalde baan willen, zolang ze dit maar kunnen combineren met zorg en vrije tijd. Ik denk dat Zwitser er als vriend verstandig aan heeft gedaan om de vrouwen in zijn voorbeeld met rust te laten. Maar als politicus wil je toch juist beleid ontwikkelen dat vrouwen in zo'n situatie een echte keuze biedt?

De inhoudelijke noodzaak wordt erg goed uitgelegd door Floris van Proosdij in zijn artikel 'Liberalisme nu!' dat te vinden is op de discussiepagina's van GroenLinks. Volgens hem is juist GroenLinks de hoeder van een open samenleving of zou dit gezien haar wortels moeten zijn. De strategische redenen voor een vrijzinnige koers liggen in het verlengde van de inhoudelijke. Een discussie over strategie gaat ook altijd (eerst) over inhoud, en inhoudelijke debatten zijn niet los te zien van onze plaats in het politieke landschap.

Volgens Zwitser is er in dat landschap geen ruimte is voor vrijzinnigheid en bepleiten alle partijen vrijheid. Volgens hem zou het voldoende moeten zijn als je inhoudelijke keuzes een vrijzinnige uitstraling hebben. Zwitser heeft gelijk als het gaat om verdelingsvraagstukken: iemand die echt links wil kiezen kan net zo goed SP stemmen. Maar de politieke oriëntatie

van burgers en partijen moet niet alleen langs een horizontale links-rechts-as worden gemeten, maar ook langs een verticale as die conservatieve en progressieve standpunten tegen elkaar afzet. Volgens Van Proosdij en de commissie Van Ojik zitten we nu linksboven in het politieke spectrum. Maar willen we daar ook blijven? Laten we als partij eerst daarover hebben. Pas daarna heeft het zin om over de strategie in meer enge zin te gaan praten.

strategie zonder inhoud

Het is daarbij van groot belang om te realiseren dat niet elke partij vrijheid voorstaat, zoals Zwitser stelt. Volgens hem ontstaat er pas discussie door programmatische keuzes. Dat is niet waar. De SP heeft niet vrijheid, maar gelijkheid als leidend beginsel en de PVV bedoelt met vrijheid alleen de vrijheid van de eigen cultuur. Daarnaast moeten we ons er meer van bewust worden van de ruimte die er is voor strategie zonder een concreet inhoudelijk probleem. Nog nooit te voren is imago en zelfs sentiment in de politiek zo belangrijk geweest als nu. Je kunt ervoor kiezen om daar helemaal niets mee te doen omdat het risico groot is dat je je authenticiteit en eigen geloofwaardigheid verliest. Maar ik ben er van overtuigd dat politiek een kwestie is en blijft van vertrouwen. Vroeger liep dat vertrouwen via de zuilen, tegenwoordig baseren kiezers zich op de indruk die ze van een politicus of partij hebben gekregen via de media.

Maar wat is eigenlijk het verschil? Helaas is er veel vals imago en sentiment, maar je doet mensen te kort door hun keuzes weg te zetten als irrationeel. Allereerst kun je af-

vragen hoe rationeel de keuze vroeger was via (en binnen) de zuilen. Het is een positieve ontwikkeling dat kiezers zelfstandiger en mondigter zijn geworden. Maar volgens mij neemt geen enkel mens een politieke beslissing volledig rationeel. Bij vrienden merk ik vaak dat ze hun politieke mening of verkiezingskeuze baseren op een 'gevoel', maar dat daarachter wel degelijk een ratio zit. In feite varen ze dus op intuïtie, en dat zou voor de politieke leek ook genoeg moeten zijn. De actuele politiek is veel te ingewikkeld voor uitgebreide analyses als dat niet je beroep of hobby is. En dan biedt een strategie zonder directe inhoud zeker een ingang bij veel kiezers.

macht, dialoog en emancipatie

Deze strategie is trouwens niet alleen en mediastrategie, maar vooral ook een netwerkstrategie en daarmee ook bepalend voor de interne organisatie. Om politiek effectief te zijn, moet je macht nastreven. De PvdA en de SP zijn daarvan doordrongen. Niet toevallig zijn deze partijen weliswaar links, maar veel minder progressief dan GroenLinks. Wij richten ons meer op emancipatie en dat verhoudt zich nu eenmaal slecht met machtsdenken. Toch is er één progressief aspect waarin de SP voor zowel de PvdA als GroenLinks een lichtend voorbeeld is: de dialoog, het gesprek, de ontmoeting, het doorleefde karakter van haar stellingnames. De kracht van de SP is volgens mij de combinatie van twee attitudes: een constante dialoog met de achterban en tegelijkertijd de macht-alerheid in de politieke arena. Uiteraard te danken aan Marijnissen die beide houdingen bijna perfect in zijn karakter verenigt.

De standpunten van de SP komen rechtstreeks van haar achterban en de SP-ers zijn en leven het 'gedachtengoed' van de partij, simpelweg omdat het partijkader en de achterban zich in hetzelfde milieu bevinden en daardoor dezelfde beleving en taal hebben. Vaak gaat het zelfs over dezelfde mensen. Dat kader is dan ook erg groot, in elk geval erg gemotiveerd en aansprekend. En dat niet door de slimheid of het populisme van haar acties, maar in eerste instantie doordat het altijd in een natuurlijk gesprek is met haar sympathiserende en electorale omgeving. In emancipatoir opzicht is de SP dan niet erg ambitieus, maar in de dialoog toont het toch wel haar progressief gezicht. De vraag blijft voor mij nog steeds of en hoe vrijzinnig een dergelijke houding is te noemen, zeker in combinatie met het machtdenken, waardoor enthousiast nieuw kader toch wel erg snel wordt. Maar dat is niet ons probleem, maar van de SP zelf.

vrijzinnige partij

Wat voor GroenLinks wel van belang is, is om te leren van de genoemde gesprekshouding. Niet door het precies zo te doen als de SP, maar op onze eigen manier, aansluitend bij onze vrijzinnige wortels en am-

bities, namelijk in de combinatie met ons emancipatiestreven. Dat betekent niet alleen iets voor onze strategische of organisatorische afwegingen afzonderlijk, maar heeft vanzelfsprekend een nieuwe manier van politiek bedrijven tot gevolg, dat zich vervolgens met een nieuw elan uit in alle vormen van communicatie, zowel richting kiezer, sympathisant, lid, als politieke partners en tegenstanders. Alleen als we ons streven naar emancipatie, dialoog en macht beter op elkaar weten af te stemmen, zullen we echt vrijzinnige politiek kunnen bedrijven, met echt vrijzinnige resultaten.

Ik sluit me wat dat betreft geheel aan bij de notitie 'Communicatie & partijcultuur van GroenLinks' van kim Jung Im (ook te vinden op de discussie-site). Ze vindt dat GroenLinks als progressieve partij haar emancipatorische karakter niet alleen moet vertalen in ideeën, maar ook in haar manier van communiceren, het organiseren van de uitwisseling en aangaan van relaties. Dit betekent een partijcultuur waarin menselijke verbinding centraal staat en waar de partijtop zich opstelt als zogenaamde facilitator en inspirator. In een dergelijke cultuur bestaan meerdere varianten van uitwisseling, van debat in al haar

vormen tot ervaringsgerichte dialoog. Daar zouden we als partij echt ruimte aan moeten bieden, niet alleen voor de eigen leden, maar ook aan allerlei sympathiserende groepen of individuen. Alleen zo kunnen we als partij een werkelijk platform worden voor politieke participatie en een nieuwe richting geven aan vrijzinnige politiek. En tegelijkertijd vormen we zo op geheel eigen wijze netwerken die ons inhoudelijk verhaal, onze politieke missie zullen ondersteunen en versterken.

de keuze van GroenLinks

Ik vind het noodzakelijk dat er een partij is die pal staat voor een doordachte progressieve visie op vrijheid. Maar visie alleen is niet genoeg, we moeten ook vrijzinnig handelen. Dat biedt namelijk een ruimte waar we sympathisanten kunnen bereiken. Deze sympathisanten bieden niet alleen strategische kansen, maar kunnen/moeten we ook faciliteren als ze de wereld om zich heen willen veranderen. We moeten dus in alle opzichten krachtig positie kiezen in de linkerboven bovenhoek van het politieke speelveld. Ik kan me voorstellen dat er leden zijn die dit niet zien zitten, maar hierin moeten we als partij wel een keuze maken. **GK**

Van de bestuurstafel

Waar we in de vorige Klinker nog melding maakten van de terugkeer van Mattijs, moeten we helaas nu melden dat hij ons gaat verlaten. Samen met zijn partner gaat hij namelijk emigreren naar Engeland. We zijn op zoek naar een nieuwe penningmeester, maar eventueel kan er met functies geschoven worden binnen het bestuur. Solliciteren voor een andere bestuursfunctie is dus ook mogelijk. Zie de oproep verder in de Klinker.

afdelingsweekend

In de vorige Klinker werd het afdelingsweekend al kort aangekondigd. Plaats en tijd zijn nu bekend: Het weekend vindt plaats op 23 t/m 25 november in de Hondelhoeve te Eext (www.hondelhoeve.nl). Tijdens dit weekend staat op de zaterdag de toekomstdiscussie binnen GroenLinks centraal. Daarnaast is er aandacht voor de gemeentepolitiek en de permanente

campagne. Behalve voor de politiek, zal er natuurlijk aandacht zijn voor cultuur (een optreden van het Groninger GroenLinks stadskoor), spel (voetballen) en ontspanning (wandelen). Op zaterdag nodigen we ook geïnteresseerde leden van andere provinciale afdelingen uit, om de discussie zo breed mogelijk te voeren.

Als het weer het toelaat willen we de heen- en terugreis graag met een grote groep gaan fietsen. Er is ook een prima verbinding met het openbaar vervoer. Het aantal slaappleaatsen is beperkt (32). Aanmelden kan tot eind oktober bij de bestuursassistenten op het secretariaat (secretariaat@groenlinksgroningenstad.nl of 050-3189550).

De kosten zijn 30 euro per persoon. Leden met een minimuminkomen kunnen een regeling treffen met de penningmeester.

open dag

Over enige tijd organiseert de afdeling weer een open dag. Het pand is dan geopend voor zowel leden als niet-leden. Over het exacte programma word je nog nader bericht.

Op zondag 9 september heeft het bestuur in een bijzondere setting haar ambities en visies proberen te formuleren. In het kraakpand aan de Steenhouwerskade heeft zij tijdens een alternatieve heidag een top 5 samengesteld van punten die verbeterd kunnen worden. Deze top 5 wordt nog nader uitgewerkt in een beleidsplan.

Tot slot had je misschien al gezien dat de grote vergaderzaal een nieuw fris kleurtje heeft gekregen. Het bestuur wil een ieder die hieraan heeft bijgedragen hartelijk danken! **GK**

Het bestuur

Uitnodiging ledenvergadering

Het bestuur nodigt iedereen van harte uit voor de algemene ledenvergadering van 2 oktober a.s. om 20:00 uur in ons pand, Coehoornsingel 87 te Groningen. De agenda is als volgt:

1. Opening
2. Mededelingen
3. Notulen 26-06-2007
4. Verkiezing Kandidatencommissie bestuur*
5. Verkiezing partijraadsleden (zie oproep elders in deze Klinker)
6. Vaststelling aangepaste begroting 2007
- Pauze
7. Thema: het Beleidskader Duurzaamste Stad**
8. Verantwoording wethouder, fractie, bestuur, partijraad, Groene Klinker
9. Overige onderwerpen
10. Rondvraag
11. Sluiting

* Aangezien de termijn nog niet gesloten is, en er nog gesprekken plaatsvinden, is de definitieve kandidatenselectie ook een week van te voren klaar, en als bijlage bij dit agendapunt beschikbaar.

**De plannen voor het Beleidskader Duurzaamste stad liggen tot 1 oktober ter inzage (zie www.groningen.nl). Wat dat betreft komt de ALV net te laat, maar op deze manier willen we jullie nog op die inspraakmogelijkheid wijzen. Beide stukken zijn op de ALV ook gespreksonderwerp en zullen t.z.t. ter inzage liggen, dan wel via de mail toegestuurd worden.

bestuurslid gezocht

Nogmaals de oproep aan geïnteresseerde leden om zich te melden voor een functie in het bestuur van de afdeling. Met name leden die ervaring hebben met penningsmeesterschap worden opgeroepen te reageren. Kandidaten kunnen zich via het secretariaat bij de kandidatencommissie aanmelden: tel. 050-3189550, of rechtstreeks bij de kandidatencommissie in de persoon van Jorien Bakker, tel. 06-12528224 of email jorienbakker@home.nl

partijraadsleden gezocht

Ben je geïnteresseerd in GroenLinks op landelijk (en Europees) niveau? Vind je zowel politieke onderwerpen als partijorganisatie interessant en heb je tijd om vijf keer per jaar in Utrecht te vergaderen? Stel je dan voor 2 oktober verkiesbaar om de afdeling te vertegenwoordigen als partijraadslid (of vervanger). Belangstellenden kunnen zich tot 2 oktober melden bij het secretariaat of bij Maaïke Lievegoed (maaïke@fmf.nl, tel. 050-5777453).

OPROEPJES

De partijraad is de vervanging van het congres en houdt toezicht op de uitvoering van congresbesluiten. Ze kan ook politieke uitspraken doen. De partijraad bestaat uit tachtig leden, waarvan twee uit de stad Groningen en twee uit de rest van de provincie. Stad en provincie mogen ook ieder twee vervangers kiezen. De partijraad vergadert vijf zaterdagen per jaar (vaker indien nodig) in Utrecht. De Groningse partijraadsleden en vervangers houden voor elke partijraadsvergadering een voorbereidingsavond, waar ook andere belangstellenden van harte welkom zijn.

De taken van de partijraad zijn het controleren van de fracties (Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement) en het partijbestuur, het kiezen van kandidatencommissies en het vaststellen van jaarverslagen en -rekeningen. Ook het optreden als beroepsinstantie en het beslissen in andere gevallen die het congres of het partijbestuur aan de partijraad voorlegt, behoort tot de taken. Het partijbestuur legt vaak ook belangrijke plannen en rapporten voor, om 'de reacties uit het land' te peilen.

Het partijbestuur ziet graag partijraadsleden met de volgende kwaliteiten: Hoofdzaken van bijzaken kunnen onderscheiden, kort en kernachtig kunnen formuleren, over een constructieve houding beschikken, bereid en in staat zijn contact te houden met de achterban, kennis hebben van GroenLinks als partij en organisatie en gevoel hebben voor wat er leeft in GroenLinks (landelijk en lokaal). Ook al beschik je niet over alle gewenste kwaliteiten maar heb je wel tijd en zin, aarzel dan niet om je op te geven (bij voorkeur voor 26 september en met een korte inleiding over jezelf). **GK**

Gratis tijdschrift voor Europeanen

In veel media komt Europa er bekaaid van af. Geen wonder dat burgers opmerken dat ze zich slecht geïnformeerd voelen over wat Brussel doet en wat er in de rest van Europa gebeurt. Sinds dit voorjaar is het een stukje makkelijker geworden om hierover leesbare informatie te krijgen. Gratis, bovendien. Perron E is de naam van een nieuw tijdschrift, dat vijf keer per jaar gaat verschijnen en zich richt op Europeanen.

In Perron E lees je niet alleen over Brusselse en Straatsburgse politiek, maar evengoed over men-

sen, achtergronden en cultuur. In het eerste nummer, dat in april is verschenen, staat bijvoorbeeld een verhaal over het dreigende uiteenvallen van België en een artikel over de Europese film. Natuurlijk wordt ook aan het 50-jarig bestaan van de Europese samenwerking aandacht besteed. Het tweede nummer verschijnt in november (de lange tussenpoos heeft met de looptijd van subsidies te maken) en zal onder andere artikelen bevatten over softdrugs, een eventueel nieuw referendum en over jongeren in Polen.

Via de website www.perrone.nl

kunt u zich gratis abonneren. U ontvangt het tijdschrift dan in november. **GK**

Ingezonden brief over woonschepen en riolering

Gooi geen geld in het water

Het artikel in de Groene Klinker van april lijkt een pleidooi voor het invoeren van de Nonolet op woonschepen in de gemeente Groningen. De suggestie wordt gewekt dat hiermee een duurzame afvoer voor het afvalwater van de woonschepen wordt bereikt. Helaas is dit slechts ten dele waar. Afvalwater van huishoudens, dus ook van woonschepen, bestaat uit het zogenaamde grijs water van de wasmachine, gootsteen, badkamer, afvoer en dergelijke en zwart afvalwater te weten de toiletproducten. De in het artikel beschreven Nonolet heeft alleen betrekking op het zwarte afvalwater. Het grijze afvalwater wordt daarmee nog steeds geloosd. De centrale vraag aangaande dit punt is wat mij betreft de volgende: Is er eigenlijk wel sprake van een probleem?

Om dit te beantwoorden is het goed nog wat achtergrondinformatie te geven. Het water waarin de woonschepen liggen maakt deel uit van het boezemwater van de stad Groningen. De diepenring en de kanaalvakken zoals Reitdiep en Winschoterdiep worden voornamelijk gevoed met water uit Drenthe via het Noord-Willemskanaal en uit Friesland, opgepompt bij de Dorkwerdersluis. In dit water bevinden zich grote hoeveelheden meststoffen, ook wel nutriënten genoemd, afkomstig uit agrarische gebieden. Dit water stroomt dagelijks door de stad Groningen richting Delfzijl, waar het in de waddenzee uitstroomt. Ook scheepsbewoners produceren en lozen zulke nutriënten, echter in zo'n geringe hoeveelheid dat zelfs een volledige lozingsstop geen meetbare resultaten oplevert. Met andere woorden: je kunt gemeenschapsgeld en geld van woonschepbewoners uitgeven, we praten over miljoenen euro's, maar dat heeft dan niets bijgedragen aan de kwaliteit van het oppervlaktewater. Niet alleen zonde van het geld,

maar mijns inziens vooral maatschappelijk onverantwoord.

Dat 'Europa' dit alles dwingend zou opleggen is een mythe. Regelgeving dient altijd een doel, het doel is schoon oppervlaktewater. De gemeente Groningen heeft al het water binnen de gemeentegrenzen in kaart gebracht en onderverdeeld in diverse gradaties van kwaliteit, zowel van de huidige als van de wenselijke situatie. Natuurgebieden moeten straks een hogere waterkwaliteit hebben dan het boezemwater. Het boezemwater wordt gebruikt door de plezier- en beroepsscheepvaart, biedt plaats aan woonschepen en maakt deel uit van de afvoer van riooloverschot en straatvuil. Het is dus acceptabel dat het boezemwater een mindere kwaliteit heeft, want daarmee voldoet de gemeente Groningen nog steeds aan de eisen die Europa aan de kwaliteit van oppervlaktewater stelt.

meente Groningen met het woonschepencomité een poldercompromis zou hebben gesloten door te stellen dat de woonschepen in het riool liggen. Leuk verhaal voor in de krant, maar niet gestoeld op feiten. Scheepsbewoners zijn doorgaans dezelfde burgers als huizenbewoners en accepteren hun verantwoordelijkheid door ook financieel bij te dragen aan rioleringskosten. Ook scheepsbewoners hebben belang bij een goed milieu en schoon water. De huidige situatie met betrekking tot de waterkwaliteit is echter niet slecht. Volgens mij is er sprake van een non-probleem.

Het zou de gemeente Groningen en ook de fractie van GroenLinks sieren als men besluit niet mee te doen aan deze symboolpolitiek. Hoe sympathiek ik ook sta tegenover de Nonolet, op een dergelijke schaal invoeren is zinloos en maatschappelijk onverantwoord. **GK**

H.P. Hartel, Groningen.

Een inleiding in het *Peak Oil* probleem

De nieuwe oliecrisis

Peak Oil betekent dat de mondiale olieproductie, na een piek te hebben bereikt, een onherroepelijke daling inzet. Dat lijkt goed nieuws voor ons klimaat, maar waarschijnlijk is het dat niet; vervuilende energiebronnen als kolen en kernenergie staan al te dringen om de rol van olie over te nemen. De energiekeuzes die we op dit moment maken zijn cruciaal voor de toekomst en fouten kunnen we ons niet veroorloven.

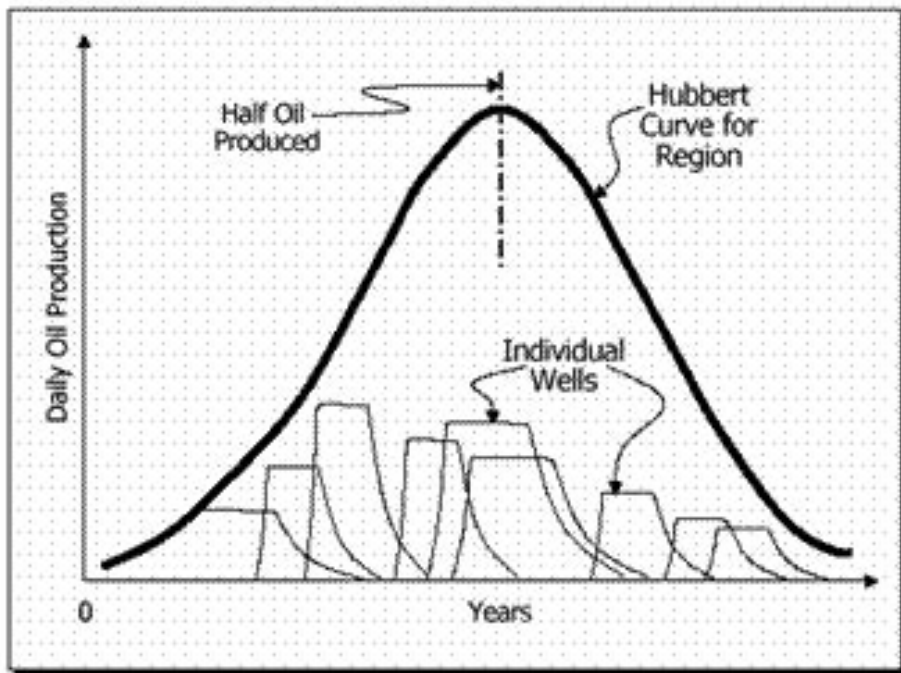
door Wilko Schuppers

Sinds Shell-geoloog M. King Hubbert in de jaren '50 de stelling formuleerde dat de olieproductie een klokvormige curve vertoont is er binnen het wereldje van de grote oliemaatschappijen een touwtrekwedstrijd aan de gang tussen twee partijen: aan de ene kant een groeiende groep geologen die het met Hubbert eens is, en aan de andere kant een groep die voornamelijk uit economen bestaat. Zij beweren dat de olieproductie zal kunnen blijven toenemen tot het moment dat alle olie op is.

Helaas wordt steeds duidelijker dat de geologen het gelijk aan hun zijde hebben en dat bij de economen de wens de vader van de gedachte is geweest. De touwtrekkerij gaat inmiddels steeds minder over de vraag of de olieproductie zal pieken en steeds meer over de vraag wanneer dat zal gebeuren. Optimisten beweren dat het nog minstens 20 jaar gaat duren en pessimisten beweren dat het nu aan het gebeuren is. Feit is in ieder geval dat sinds 2005 de olieproductie niet meer significant is gestegen.

Inmiddels heeft het debat over een piek in de olieproductie de politiek bereikt. De regering van de Verenigde Staten heeft onderzoek laten doen naar de economische gevolgen van *Peak Oil*. Het resultaat was het Hirsch rapport, genoemd naar haar opsteller. Uit het Hirsch rapport bleek duidelijk dat *Peak Oil* enorm verstreckende gevolgen heeft: olie is de motor van onze economie en overschakelen op andere energiebronnen is een opera-

HUBBERT CURVE Regional Vs. Individual Wells

tie die behalve erg veel geld ook erg veel tijd kost. Volgens Hirsch zou een dergelijke operatie 20 jaar kosten; dat zou betekenen dat zelfs als de optimisten gelijk hebben de tijd om te handelen nu is.

discrepantie

Naast het probleem dat *Peak Oil* betekent voor het aanbod van olie, zijn er ook ontwikkelingen aan de vraagzijde. Opkomende economieën als India en China verbruiken steeds meer olie; niet alleen om goederen te produceren die in het Westen geconsumeerd worden, maar ook om aan de snel groeiende binnenlandse vraag te voldoen. De discrepantie tussen vraag naar en aanbod van olie wordt dus steeds groter. Het gevolg daarvan is snel stijgende olie-prijzen, die uiteraard nu al gevolgen hebben voor de economie.

De olieprijs schommelt al enige tijd rond de 70 à 80 dollar per vat. Dat is genoeg om de economische groei nu al flink af te remmen. En wat nog erger is: het is twee maal zo hoog als de lange-termijnprojectie van het Internationale Energie Agentschap. Die projectie wordt gebruikt bij het opstellen van economische plannen door politici. Veel van de economische plannen die in de afgelopen jaren zijn gemaakt kunnen dus in feite de papierbak in, helemaal als je bedenkt dat de prijzen alleen nog maar verder gaan stijgen.

Naast gevolgen op economisch vlak heeft *Peak Oil* ook gevolgen voor het milieu. Enerzijds betekent het duurder worden van olie en oliegerelateerde producten zoals aardgas dat duurzame alterna-

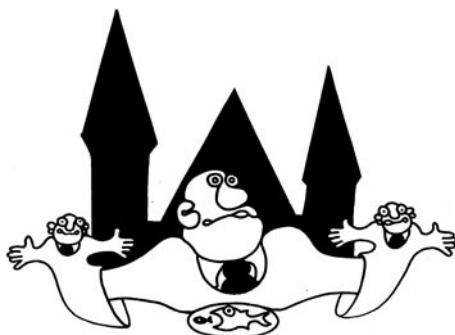
Haagse bluf Knettergek

Is het knettergek dat Geert Wilders minister Vogelaar knettergek noemt? Kan het knettergekker dat hij de Koran wil verbieden en deze zelfs vergelijkt met 'Mein Kampf'? Is het gek dat ik mij zo langzamerhand ga schamen voor de hele manier van doen in de samenleving en politiek. Het lijkt bijna onmogelijk om een vreedzaam debat te voeren dat wel degelijk pittig van aard is, maar niet ontdaan is van elk fatsoen. De monologen van Wilders schreeuwen om een weerwoord. Helaas is hij absoluut niet bereid om met wie dan ook in debat te gaan. De moslimraad nodigde hem uit voor een goed gesprek na zijn oproep om de Koran te verbieden. Hij wees deze uitnodiging

resoluut van de hand. Hij is niet uit op dialoog. Iedereen, behalve hij, is knettergek, laf, dom, angstig en te belachelijk voor woorden. Zo ben je dus snel uitgepraat. Tijdens debatten met hem kom je dan ook in een lastig dilemma. Help je hem aan extra spreektijd waar hij gretig gebruik van maakt om zijn giftige boodschap verder te verspreiden? Of laat je hem in zijn sop gaar koken omdat je van te voren weet dat hij elk debat weigert aan te gaan? Bij een boycot of stilzwijgen zal hij heftig tekeer gaan naar zijn collega Kamerleden. Een schandelijk negeren van wat een groot deel van de Nederlandse bevolking vindt! Bij interrupteren zal hij de vraag negeren en zijn eigen riedel nog-

maals herhalen. Hoe dan ook zijn groeiende aanhang zal hem zien als de grote overwinnaar. Ik ben er voor dat wij het over een andere boeg met hem gaan gooien. Als hij niet in debat wil, dan gaan wij ook niet in debat. We moeten zijn 'tactiek' bloot proberen te leggen. Natuurlijk moeten we wel weerwoord geven op zijn 'knettergekke' politiek. Maar dat kan gewoon in onze eigen tijd of met één rake interruptie zonder vraag. We trappen er niet meer in Wilders. Hoe minder spreektijd voor jouw 'knettergekke' ideeën en haatzaaijerij, hoe liever mij het is. Wij zijn gekke Geertje niet! **GK**

Ineke van Gent

w.vgent@tweedekamer.nl

Vervolg van Peak Oil

tieven zoals windenergie en zonne-energie steeds beter kunnen concurreren op de energiemarkt. Anderzijds gaat de druk om oliewinning toe te staan in kwetsbare natuurgebieden enorm toenemen. Daarnaast zijn allerlei niet-duurzame alternatieven de laatste tijd ook weer flink in opkomst; kolen, teerzand, en kern-energie zijn daar voorbeelden van. Sommige als duurzaam gepresenteerde alternatieven voor olie zijn in werkelijkheid veel minder duurzaam dan men beweert. Zo worden er bij de productie van sommige biobrandstoffen zoveel fossiele grondstoffen gebruikt dat de vraag zich opdringt of het niet beter zou zijn om maar gewoon olie te blijven stoken. Daarnaast

18

concurreren veel biobrandstoffen met de voedselproductie om landbouwgrond. Met als gevolg hogere voedselprijzen, wat nu al voor problemen zorgt in met name de derde wereld. Er wordt op dit moment ook al oerwoud gekapt om plaats te maken voor biobrandstoffen.

Oliebelangen hebben altijd al een belangrijke rol gespeeld in de internationale politiek. De verwachting is dat *Peak Oil* deze rol alleen nog maar doet toenemen. Steeds meer landen, Rusland voorop, claimen stukken van de Noordpool om zodra het ijs nog verder weggesmolten is te beginnen met het boren naar olie. Ondertussen is het Midden-Oosten het toneel van de 'war on terrorism'; een oorlog waarvan boze tongen be-

weren dat oliebelangen een grotere rol spelen dan de deelnemers willen toegeven. Conflicten over de laatste restjes olie zijn in ieder geval niet erg constructief: de toekomst ligt immers bij andere energiebronnen.

Peak Oil dwingt ons dus om nieuwe keuzes te maken wat betreft ons energiebeleid. Dat is een unieke kans om de zaken eindelijk eens duurzaam te regelen. *Peak Oil* is in feite een confrontatie met de eindigheid van onze natuurlijke hulpbronnen. Dat idee zou de basis moeten zijn bij het zoeken naar oplossingen voor dit probleem.

Meer informatie vind je op het internet: www.peakoil.nl en www.theoil drum.com **GK**

GK september 2007

De Groene Klinker, jaargang 18, nummer 1, september 2007
 redactieadres: Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen
 klinker@groenlinksgroningenstad.nl
 redactie: Ger Bosma, Karolien van Wijk, Lidwien Schuitemaker, Frans Zwitser
 hoofdredacteur: Jorien Bakker, tel. 06 12528224
 vormgever: Micha Boon
 cartoons: Gabor Lodi
 adreswijziging/bezorgklachten: tel. 050 - 3189550 of e-mail
 secretariaat@groenlinksgroningenstad.nl
 aan dit nummer werkten mee: Linda

Voortman, Maaïke Lievegoed, Mattias Gijsbertsen, Martin Hammenga, Hans Paul Klijnsma, Margien Bouma, Wilko Schuppers, Gijs van der Kroef, Micha Boon, Ineke van Gent en Annie Postma. De Groene Klinker wordt gedrukt bij het Reprografisch Centrum Groningen

De Groene Klinker is het blad van GroenLinks Groningen Stad en wordt gratis verspreid onder alle leden in de stad Groningen. Niet-leden kunnen een abonnement nemen. Binnen de stad kost een jaargang 6,50 euro. Mensen die buiten de stad wonen en het blad via de post ontvangen betalen 13,00 euro. De bedragen zijn over te maken op gironummer 3497497 van GroenLinks o.v.v. Groene Klinker.

De redactie is onafhankelijk en bepaalt de inhoud van het blad. Lezers van de Groene Klinker krijgen van de redactie alle ruimte om zelf kopij aan te leveren of te reageren op in de Klinker verschenen artikelen. Daaruit volgt dat opgenomen artikelen niet noodzakelijk het standpunt van GroenLinks Groningen Stad weergeven. Bijdragen van meer dan 700 woorden in overleg met de redactie. De redactie legt verantwoording voor haar beleid af op de GroenLinks Algemene Ledenvergadering.

De verschijningsdatum van de volgende Klinker is 9 november 2007. De kopijsluiting is op woensdag 31 oktober, 18.00 uur.

TELEFOONLIJST & COLOFON

GroenLinks, Coehoornsingel 87 secretariaat@groenlinksgroningenstad.nl www.groenlinksgroningenstad.nl	050 - 3189550
Afdelingsbestuur	
Margien Bouma, voorzitter	050 - 3114864
Arjen Nolles, (vice-voorzitter)	06 - 41240526
Maaïke Lievegoed, secretaris	050 - 5777453
Mattijs Warbroek, penningmeester	in het buitenland
Daniël Broersma	06 - 23270196
Gijs van der Kroef	06 - 13705440
Micha Boon	050 - 3131055
Wethouder	
Karin Dekker	050 - 5267221
Gemeenteraadsfractie	
Fractiekamer, Grote markt 1 groenlinks@raad.groningen.nl	050 - 3130748
Drewes de Haan	050 - 3139387
Linda Voortman	06 - 21871404
Hans-Paul Klijnsma	050 - 5276239
Mattias Gijsbertsen	06 - 42882755
Annie Postma	050 - 5490709
Dwars Groningen	
Carlien Groeneweg, voorzitter DwarsGroningen@gmail.com	06 - 42725934
Landelijk	
Partijbureau Utrecht	030 - 2399900
Tweede Kamerfractie	070 - 3183030
Ineke van Gent, Tweede Kamerlid	050 - 5271210
Johan Kobes, Gronings partijraadslid	06 - 28226149
Pieter van Niekerken, Gronings partijraadslid	050 - 5772878
Contactpersonen werkgroepen	
Politiek Café, Annie Postma	050 - 5490709
Werk en Inkomen, Mattias Gijsbertsen	06 - 42882755
Onderwijs, Annie Postma	050 - 5490709
Milieu, Mattias Gijsbertsen	06 - 42882755
Buitenland, Fennie Stavast	050 - 3125009
Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Annie Postma	050 - 5490709
Website, Micha Boon	050 - 3131055

Alle activiteiten zijn op het Groen-Links pand, tenzij anders vermeld.

Dinsdag 25 september 20.00 uur
Werkgroep ondernemerschap

Vrijdag 28 september 17.00 uur
Milieuwerkgroep

Dinsdag 2 oktober 20.00 uur
Algemene Ledenvergadering

Dinsdag 16 oktober 20.00 uur
Politiek Café - Kraak vs antikraak

Vrijdag 23 t/m zondag 25 november
Afdelingsweekend in Eext
Opgave via het secretariaat

Dinsdag 27 november 20.00 uur
Algemene Ledenvergadering

AGENDA